

Telegraful Român

Apare Marția, Joia și Sâmbăta

ABONAMENTUL:

Pe un an 24 coroane.
Pe șase luni 12 cor. — Pe trei luni 6 cor.

Abonamentele și inserțiunile să se adreseze
Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, str. Măcelarilor 45.
Correspondențele
să se adreseze Redacției «Telegraful Român», str. Măcelarilor Nr. 45.
Scrisori nefrancate se refuză. — Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Un șir cu litere mărunte pentru întâia oară 30 fil,
pentru a doua și a treia oară câte 20 fil.
Pentru inserate mai mari după învoială.

Retragerea guvernului

Imediat după ce s'a vestit, că baronul Burian a luat locul contelui Czernin ca ministru de externe al monarhiei, s'a răspândit și știrea că guvernul Wekerle a hotărât, într'un consiliu ministerial ținut în aceeași zi, să se retragă dela putere.

S'a dat un comunicat semiformal, unde se zice că ministerul se simte îndemnat a-și înainta demisiunea având în vedere, că «nu dispune deocamdată de măsura mijloacelor, care le crede necesare pentru a realiza reforma dreptului electoral».

Evenimentul politic, retragerea guvernului, a produs nu puțină bucurie în toate cercurile, atât în capitală cât și în provincie. Se bucură însuși partidul guvernamental căzut, căci scăpând de starea insuportabilă în care ajunsese, crede acum că va izbuti mai ușor cu proiectul său de drept electoral. Dar se bucură, de sine înțeles, mai ales partidul național al muncii, unde se așteaptă formarea unui cabinet de concentrație, care va trebui să primească în programul său înțelegerea cu acest partid, întărit în poziția sa și prin chemarea baronului Burian la postul de ministru al afacerilor externe ale monarhiei.

În dispărutul cabinet se manifestaseră, încă dela început, două curente. De-o parte era curentul lui Wekerle, ai cărui aderenți voiau să facă un compromis în chestiunea dreptului de vot; de altă parte era curentul radical, care stăruia pentru adoptarea proiectului nemodificat al votului electoral și pentru disolvarea necondiționată a camerei în cazul, când n'ar vota acest proiect. În cursul audiențelor, acordate de domnitorul țării, a ieșit la iveală, că situația aceasta nu

se mai poate susține. Domnitorul a dat să înțeleagă lămurit, că nu se învoiește, ca *parlamentul să fie dizolvat în timp de război*, și că în chestiunea dreptului de alegere trebuie să se facă o învoială. Iar aceasta n'a putut să însemneze alt ceva, decât căderea dela putere a grupului politic extremist, condus de Vázsonyi, Apponyi și aderenții lor.

Dacă s'a dus un guvern, pe care nici concetățenii noștri maghiari nu-l deplâng, cu atât mai puțin avem noi, români, motive să-l regretăm.

Ori cine va fi șeful guvernului ungar, lucrul principal este de a scoate din necaz carul inomolit al țării și a-l conduce nu după trebuințe personale și de partid, ci luând în seamă, cu vederi mai largi, interesele tuturor cetățenilor, cari formează statul nostru.

Țara așteaptă să se realizeze nu numai problema reformei electorale, ci să se introducă și alte îmbunătățiri, care să-i asigure dezvoltarea pacinică și viitorul senin.

Cuvântul maiestatic s'a rostit de mult și a făgăduit: «Un șir întreg de măsuri pentru bunăstarea poporului, un șir de măsuri conforme cu duhul vremii și cu jertfele aduse».

Tratatul cu România. După știri vieneză, schimbarea întâmplată în conducerea ministerului de externe nu va avea nici o înrâurire asupra tratatelor de pace cu România. În București se debat acum contractele de comerț foarte complicate, care din partea monarhiei sânt conduse de consulul general v. Peter. Desbaterile pot să dureze timp lung, deoarece sânt de complexitate unele deosebiri între interesele ungare și austriace, precum și între interesele germane și austro-ungare.

Criza guvernului ungar. Partidul constituțional 48-ist a ținut o conferință, în care prim-ministrul Wekerle a declarat, că guvernul ieșit dintr'o minoritate s'a format în presupunerea de a executa reforma electorală cu ajutorul actualului parlament, iar în cazul când aceasta nu s'ar putea, guvernul să apeleze la națiune. În considerare însă că întrebuințarea acestei arme este îndoișoasă, guvernul a demisionat. Ține și mai departe la proiectul alcătuit al reformei și la programul de până acum, și crede că de aceeași părere este și partidul. După vorbirile lui Andrassy, Vázsonyi, Hadik și alții, propunerea prezidială se primește cu 46 voturi, contra 27.

Progresele turcilor. Cum se vestește din Constantinopol, trupele turcești se apropie, conform planului, de împrejurimile dela Kars. Dela frontul acesta din Caucaz se mai raportează, că turcii ocupând orașul Batum, au făcut prizonieri 600 de oameni în uniformă de ofițeri și alți 2500 în uniformă de soldați. A căzut prizonier și comandantul fortăreței și numeroși ofițeri mai înalți. S'au cucerit 250 tunuri de calibru deosebit, locomotive, vagoane și o mare cantitate de provizii.

Unirea Basarabiei

Sfatul țării. — Vorbirea prim-ministrului. — Proclamarea unirii. — Declarație. — Serviciu divin.

În capitala moldoveană s'a publicat raportul oficial despre proclamarea unirii Basarabiei cu România. Estă acest raport:

Actul mare al unirii Basarabiei, un vis scump al României, s'a săvârșit în ziua de 9 Aprilie. Cu el sufletele noastre se înalță și tresar de mândrie. Eră un drept al nostru, și consacarea lui e spre bucuria neamului.

De două zile era o mare fierbere la Chișinău: Din «Sfatul Țării» fac parte 140 membri. Toți erau însuflețiți de discuțiile care au urmat în chestiunea unirii. Eri și alaltăieri au fost continue conferințe între primul ministru și fruntașii basarabeni din «Sfatul Țării». În urma în acestor consfățuiri, s'a stabilit ca la orele 3 jum. dl Al. Marghiloman să vie la «Sfatul Țării» și să dea citire condițiilor sub care se poate face unirea.

La orele 3 jum. primul ministru și ministrul de război, dl general Hârjeu, precum și înalții funcționari civili cari îi însoțeau, s'au prezentat la «Sfatul Țării» care era încă în deliberare.

Abia la orele 4 jum. desbaterile au fost terminate și dl Al. Marghiloman a fost introdus în sală de dl Inculeț, președintele «Sfatului», care a rugat să asculte propunerile pe care primul ministru român le face în vederea unirii Basarabiei cu România-mumă.

Dl Inculeț a dat cuvântul d-lui Marghiloman, care, urcându-se la tribună, a fost salutat cu o foarte călduroasă manifestație de simpatie.

Dl Marghiloman, după câteva cuvinte de introducere, a dat citire condițiilor (pe care le-am publicat) iar președintele Inculeț a invitat adunarea să le cerceteze în aceeași zi, pentru că dl prim-ministru va veni să ia răspunsul «Sfatului Țării».

După aceea primul ministru și înalții funcționari civili s'au retras, ducându-se la comandamentul corpului VI, unde generalul Istrati oferea un ceai în onoarea lor.

La intrare, miniștrii au fost salutați de generalul Istrati, inconjurat de generalii comandanți de trupe prezenți și ofițerii superiori de față.

În sala cea mare unde s'a servit ceaiul, dl Marghiloman avea la dreapta pe dl general Hârjeu iar la stânga pe dl general Istrati.

Dl Al. Marghiloman a cuvântat pentru regele Ferdinand, care vede cu mulțumire readucerea Basarabiei, după mai bine de 100 de ani, la sânul patriei-mume.

A vorbit apoi de brava armată română.

A răspuns dl general Istrati și apoi ministrul de război, dl general Hârjeu, care a glorificat armata română.

În așteptarea răspunsului dela «Sfatul Țării», miniștrii și ofițerii superiori au ieșit în curtea comandamentului și au admirat evoluțiunile pe care le făceau cinci aeroplane, pilotate de ofițeri români.

Vremea era splendidă și stradele se populau din ce în ce, în așteptarea trecerei cortegiului ministerial spre «Sfatul Țării».

În acest timp, la «Sfatul Țării» continuau desbaterile asupra propunerilor prezentate de dl Marghiloman.

FOIȘOARA

Biblioteca Noastră

— Informații literare —

Obiceiul meu e, de câteori viu la oraș, să zăbovesc câteva momente, înaintea vitrinelor încărcate cu cărți. Această scurtă revistă mă pune în curent cu cea mai nouă mișcare literară.

Altădată sute de volume, înșirate frumoase, cu coperta colorată bogat, mă purtau în lumea lor plină de viață. Astăzi vitrina românească este ca un câmp de bătaie, după care rămâne pustiu și iar pustiu...

Nume cunoscute, prieteni dragi au dispărut...

Printre atâtea lucruri, comune și îmbătrânite, îmi atrage privirea o broșurică cu înfățișarea plăcută. Întru în librărie, unde cu răceala obicinuită, mi se prezintă Nrii 48 și 49 din Biblioteca Noastră, redactată de dl prof. E. Hodoș.

Publicația aceasta, în mijlocul acestei secete literare, este o binefacere. Pentru un preț bagatel, în ea ni se dau: Novele. —

Istoriore. — Sfaturi de tot felul. — Versuri. — Glume. — Ilustrații.

În șirurile ce urmează să încercăm a face o scurtă repriză asupra celor doi numeri.

În Nr. 48 aflăm vestita năvelă fantastică *Sufletul*, de italianul Carlo Dadone, care tratează teoria transmiterii; apoi Scrisoarea unei femei, despre călătoriile ei de nuntă pe oceanul amenințat de submarine. Sub titlul *Multe și de toate* ni se dau diferite articole și notițe interesante. Să încreștăm câteva: Popoarele și războiul; O socoteală (ce fel de lucruri folositoare s'ar putea înființa numai din o sută miliarde cheltuite în război); Salve la înmormântarea unui legionar român; Sfârșitul lumii; Tainele naturii; Exteriorul omului și caracterul său. Apoi câteva versuri populare actuale și glume ascuțite încheie broșura, care este însoțită de două ilustrațiuni pe hârtie velină: Venera Dormind de Tițian, marele pictor venețian, și Venera și Amor de Guido Reni, vestit artist din școala boloneză.

Broșurica Nr. 49 e și mai variată, și mai dragălașă. Aici întâlnim opere din condeiul lui A. Cehov, St. O. Iosif și D. An-

ghel. În năvela *Ocroțirea*, Cehov ne dă un pasaj din viața dascălească. Un biet dascăl, care în urma unei întâmplări nenorocite, pierzându-și glasul, este silit să iasă din învățământ. Revizorul, om de inimă, voiește să-l ocroțească, dându-i postul de copist la un orfelinat. Bucuria dascălului, și a revizorului, că poate face o faptă bună, este tulburată de un tânăr din o familie cu nume, care are cunoștință cu oamenii mari, și fiind și favoritul cucoanelor, vine în zilele următoare la revizor, să ceară postul de copist, care i-ar fi servit lui mai mult ca titlu decât ca ocupație.

Bietul revizor, în urma unei scrisori de recomandație, dată de o persoană oficială, poate la stăruința unei cucoane, trebuie să-și calce cuvântul dat, și să lipsească familia unui învățător de pâinea cea de toate zilele. — Veșnica poveste: Gardul cu propelele nu cade.

În năvela *Stana*, scriitoarea *Cristina Fehér*, prinde cu căldură neobișnuită viața românească dintr'un colț al Ardealului și nestatornicia în căsnicie a unei femei tinere și frumoase.

Năvela *Atacul* este un adevărat asalt strategic din partea unui ofițer tânăr la

dragostea unei încântătoare contese poloneze.

Cei doi preteni nedespărțiți, Anghel și Iosif, când vor fi scris prea frumoasa bucată *Răsbunarea*, desigur nu s'au gândit, că tot o Leană le va pregăti și lor soarta lui Lisandru.

Ni se mai dau apoi 3 povestiri și o istorisire subtilă de A. Theinert: Sărac și cinstit.

În *Multe și de toate*, care vrea să fie o mică enciclopedie, aflăm diferite sfaturi practice, momente din viața artiștilor, oamenilor celebri: Brahms, Ion Strauss, Francis Liszt, A. Lincoln ș. a.

Ca o mărturie a limbii îngrijite și alese, în care sânt scrise aceste mici bucați, reproduc una:

Un suflet bun

«Lincoln (1809—1865), fostul președinte al Statelor Unite, practicase în tinerețea sa advocatura. Odată se întorcea călare cătră casă în societatea mai multor colegi, dela un proces dintr'un orașel învecinat.

Se îngână ziua cu noaptea, când calvada advocaților trecea pe dinaintea

Concurs.

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. a II-a Călian, din acest protopresbiterat, devenită vacantă prin abdicarea fostului ei paroh, prin aceasta se deschide concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sunt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dela stat.

Cererile de concurs instruite conform normelor în vigoare, sunt a se înainta subsemnatului oficiu în termenul sus indicat, și cu prealabila încunoștiințare a acestuia sunt poftiți a se prezenta la biserică în vre-o Duminecă sau sârbătoare, ca să fie cunoscuți din partea poporului.

Cluj, la 20 Martie 1918.

Oficiul protopresbiterat ort. rom. al tractului Cluj în conțelegere cu comitetul parohial.

Tullu Roșescu, protopop.

Concurs.

Pentru întregirea parohiei vacante de cl. II din Halchiu, protopopiatul Brașov, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumentele împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea dotațiunii dela stat.

Concurenți să-și înainteze cererile, instruite cu documentele prescise, la subscrisul oficiu în termenul arătat și să se prezente în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică, cu prealabila încunoștiințare a subscrisului, spre a oficia, a cânta sau a predica.

Brașov, în 10 Martie 1918.

Oficiul protopopesc ort. român al tractului Brașov, în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasile Stetea, adm. prot.

A apărut și se află de vânzare la Librăria Arhidiecezană din Nagyszeben - Sibiu :

Tipicul bisericii ortodoxe

intocmit pentru trebuințele preoților români și ale elevilor seminariilor

de

Aurel Popoviciu,

duhovnic-econom seminariilor, instructor de cântări bisericești și de tipic.

Aprobat de Preaven. Consistor arhidiecezan prin decisiu din 21/VI 1916. Nr. 7238 B.

Se vinde numai legat cu 5 Cor. plus 50 fil. porto, recomandat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu, Nagyszeben, se află de vânzare :

Dr. Petru Șpan

conferență cetită la congresul învățătorilor gr.-or. români din Biharia :

de

Nicolae Regman.

Prețul: 30 fil. plus porto postal 6 fil.

În editura comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane, în traducere românească, făcută de dl. T. V. Păcățian a apărut

Evangelia ca bază a vieții,

celebra lucrare a lui G. S. Petrow, în care carte sunt tratate cu multă putere de convingere temele următoare: Principiile fundamentale ale civilizațiunii. Educarea voinței în spirit creștinesc. Degenerarea morală. Sublimitatea evangheliei. Împărăția lui Dumnezeu.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană din Sibiu. Prețul unui exemplar e 1 cor. 50 fileri plus 15 fileri porto postal.

Revânzătorilor li se dă 20% rabat.

La «Librăria Arhidiecezană» în Sibiu-Nagyszeben se află de vânzare :

Semințe din agrul lui Cristos

cuvântări bisericești pe toate Duminecele și sârbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești, publice și private

de

Zacharia Boiu, fost asesor consist., etc.

Tomul I: Cuvântări la Duminecele de peste an.

Cuvântări la praznicele și sârbătorile de peste an, precum și la casuale bisericești.

Tomul II: Cuvântări bisericești la înmormântări, parastase și alte festivități funebre.

Tomul III: Aduas de texturi biblice pentru cuvântări funebre.

Cuvântări funebre și memoriale.

Prețul: de fiecare tom 3 Coroane plus porto postal recomandat 60 fil.

În editura Comisiei administrative a tipografiei arhidiecezane a apărut :

Mărturisirea ortodoxă

bisericii catolice și apostolice de răsărit

revăzută la însărcinarea comisiei, după traducerea arhimandritului Filaret Scriban, de Dr. Pavel Roșca, prof. ser., cu binecuvântarea Excelenței Sale a Înaltpreasfințitului Domn Arhiepiscop al Transilvaniei și Metropolitan al Românilor gr.-or. din Ungaria și Transilvania Ioan Mețianu.

Revizuirea e făcută pe baza textului cel mai autentic al scrierilor simbolice publicate de prof. dela facultatea teologică din Atena I. E. Mesolora, sub titlul: «Τὰ συμβολικὰ βιβλία». Atena 1883.

În aceasta ediție, bine îngrijită și din punct de vedere al limbii, pe lângă «Prefața» revăzătorului în care se indică istoricul creării acestei cărți simbolice și isoarele considerate, se publică și o parte din «Precuvântarea» arhimandritului Filaret Scriban, împreună cu biografia metropolitului Petru Movila, precum și aprobările patriarhale referitoare la aceasta carte simbolică.

Se află în depozit spre vânzare la Librăria arhidiecezană și se vinde broșată, cu prețul de 3 cor.

Revânzătorilor li se dă rabat 20%.

A apărut și se află de vânzare la Librăria arhidiecezană :

Conlucrarea omului cu Dumnezeu.

Predici

de

Mihai Păcățian, protopresbiter

și alți preoți din protopresbiteratul B.-Comloșului.

Prețul 3 cor., plus 12 fil. porto.

În «Biblioteca meseriașilor români»

au apărut :

Nr. 1. A. Kotzebue: Nepotul răsfățat, farsă în 5 acte (după o traducere a lui Ioan St. Șulțiu, prelucrată de T. V. Păcățian) --60

Nr. 2. L. Neatroy: Pribegii, comedie din vicia meseriașilor în două acte, localizată de Dr. Seb. Stanca. --50

Nr. 3. Carol F. Pfau: Tânărul editor, îndreptar pentru începători și pentru cei ce voese a se ocupa cu editura, trad. de Radu P. Barciuanu. --60

Nr. 4. Ioan Lupean: Bucovină n'a învățat și umblă la înșurș, sau Vlăduțul naamei --40

Nr. 5. Iuliu Crișan: Carierile vieții, Partea I. Carierile economice, industriale și comerciale --60

Se pot procura dela Librăria arhidiecezană, Sibiu.

„DACIA”,

instituit de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii «DACIA», prin aceasta se convoacă la a

XVI-a adunare generală ordinară,

care se va ține la 9 Mai st. n. 1918, la 10 ore a. m., în localul institutului.

PROGRAM :

- 1. Numirea unui notar și 2 scrutători.
2. Raportul anual al direcțiunii, bilanțul anului 1917 și raportul comitetul de supraveghiere.
3. Decidere asupra rapoartelor, bilanțului și profitului curat.
4. Eventuale propuneri întrate conform statutelor.
5. Alegerea alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal.

Acționarii, cari doresc a lua parte la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, au să depună acțiunile și plenipotențele la cassa institutului în înțelesul §-lui 20 din statute cel puțin în prețuia adunării generale,

Orăștie, la 4 Aprilie 1918.

Direcțiunea.

(84) 1-1

Contul bilanț. — Mérleg számla.

Table with columns: Activa—Vagyon, Pasiva—Teher, K f, and K f. Rows include Cassa în număr, Efecte publice, Cambii de bancă, etc.

C. Profit și Perdere. — Nyereség és Veszteség-számla.

Table with columns: Eșite—Kiadás, Venite—Bevétel, K f, and K f. Rows include Interese — Kamatok, Spese — Költségek, Contribuție — Adók, etc.

Orăștie, la 31 Decembrie 1917. — Szászváros, 1917. december hó 31 én.

Dr. Mutean m. p., director executiv — vezérigazgató.

Buzdugan m. p., secretar — titkár.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele institutului. — Alulírott felügyelőbizottság a jelen számlákat megvizsgáltuk és azokat az intézet könyveinek tartalmával összehangzásban levőknek találtuk.

Orăștie, la 5 Aprilie 1918. — Szászváros, 1918. április hó 5-én.

Ioan Botean m. p., președinte—elnök. Constantin Dăncilă m. p. Ioan Lazaroiu m. p.

Requisite de scris se pot procura dela Librăria arhidiecezană